

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI TI

FIL

FILOZOFIJA

Ispitna knjižica 1

DRŽAVNA MATURA ŠK. GOD. 2021./2022.

FIL.52.HR.R.K1.12

49243

Način označavanja odgovora na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka u ispitnoj knjižici:

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne rješavajte zadatke dok to ne odobri voditelj ispitne prostorije.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje **150** minuta bez stanke.

Zadatci se nalaze u dvjema ispitnim knjižicama. Redoslijed rješavanja birajte sami.

Dobro rasporedite vrijeme kako biste mogli riješiti sve zadatke.

Ispred svake skupine zadataka uputa je za rješavanje. Pozorno je pročitajte.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj neće bodovati.

Na 2. stranici ove ispitne knjižice prikazan je način označavanja odgovora i načini ispravljanja pogrešaka. Pri ispravljanju pogrešaka potrebno je staviti skraćeni potpis. **Zabranjeno je potpisati se punim imenom i prezimenom.**

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Kada riješite zadatke, provjerite odgovore.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 12 stranica, od toga 1 praznu.

I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.
Točan odgovor donosi jedan bod.

1. Kako se naziva pojam kojim se označuje slijed od uzroka prema posljedici ili učinku?

- A. totalitet
- B. kauzalitet
- C. imanencija
- D. supstancija

(1 bod)

2. Koji je od navedenih filozofa zastupao monističko stajalište da je voda jedino prapočelo svega?

- A. Anaksimén
- B. Anaksimandar
- C. Heraklit
- D. Tales

(1 bod)

3. Koji pojam iz Kantove spoznajne teorije označava uvjete spoznavanja koji prethode i neovisni su o iskustvu?

- A. osjetilno
- B. apriorno
- C. aposteriorno
- D. intersubjektivno

(1 bod)

4. Koji od navedenih pojmova **ne sačinjava** jedan od koraka Descartesove znanstvene metode spoznavanja?

- A. analiza
- B. sinteza
- C. istinitost i razgovjetnost
- D. empirijska provjerljivost

(1 bod)

5. Prema kojemu se antičkom filozofu vrlina sastoji u izbjegavanju krajnosti i odabiranju prave mjere u djelovanju?

- A. prema Aristotelu
- B. prema Heraklitu
- C. prema Parmenidu
- D. prema Zenonu

(1 bod)

6. Kako se naziva etička teorija koja moralnu ispravnost ljudskoga djelovanja vrednuje shodno ukupno ostvarenoj koristi svih onih kojih se djelovanje tiče?

- A. etika vrlina
- B. deontološka teorija
- C. utilitaristička teorija
- D. eudajmonistička teorija

(1 bod)

7. Kako se naziva etički ideal stoičke, skeptičke i epikurejske filozofske škole?

- A. *epohé*
- B. ataraksija
- C. majeutika
- D. eudajmonija

(1 bod)

Filozofija

8. Koji je filozof smatrao da u hipotetičkome prirodnom stanju vlada rat svih protiv svih?

- A. Baruch de Spinoza
- B. Jean Jacques Rousseau
- C. John Locke
- D. Thomas Hobbes

(1 bod)

9. Koji je filozof smatrao da su za osnivanje političke zajednice i postignuće političke slobode vladaru dopuštena sva sredstva, tj. da taj politički cilj opravdava sva upotrijebljena sredstva?

- A. Aristotel
- B. John Rawls
- C. Karl Marx
- D. Niccolò Machiavelli

(1 bod)

10. Koja se vrlina prema Platonu ostvaruje u idealnoj državi nakon što je svaki stalež ostvario sebi primjerenu vrlinu?

- A. hrabrost
- B. mudrost
- C. pravednost
- D. umjerenost

(1 bod)

II. Zadatci povezivanja

U sljedećim zadacima **svaki** sadržaj označen brojem povežite **samo s jednim** odgovarajućim sadržajem koji je označen slovom.

Dva sadržaja označena slovom ne mogu se povezati.

Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Svaki točan odgovor donosi jedan bod.

11. Svakoga od navedenih filozofa povežite sa središnjim pojmom njegove filozofije.

1. Anaksagora
2. Anaksimandar
3. Demokrit
4. Piron

- A. *apeiron*
- B. *átomos*
- C. *daimonion*
- D. *epohé*
- E. *noûs*
- F. *politeia*

(1 bod)

12. Svakoga od navedenih filozofa povežite s karakterističnom tezom ili navodom njegove filozofije.

1. George Berkeley
2. Georg W. F. Hegel
3. Immanuel Kant
4. John Locke

- A. Biti znači biti opažen.
- B. Bitak jest, nebitak nije.
- C. Dužnost je nužnost djelovanja iz poštovanja prema moralnome zakonu.
- D. Nema ničega u razumu što prije toga nije bilo u osjetilima.
- E. Red i veza ideja jesu isti kao red i veza stvari.
- F. Ono što je umno, to je zbiljsko, a što je zbiljsko, to je umno.

(1 bod)

III. Zadatci kratkoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite kratkim odgovorom (riječju, s nekoliko riječi ili jednostavnom rečenicom).
Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ovoj ispitnoj knjižici.
Svaki točan odgovor donosi jedan bod.

13. Kako se naziva ontološka koncepcija prema kojoj sve što jest postoji po jednome principu ili temelju?

(1 bod)

14. Koji je hrvatski filozof smatrao da se cjelokupna materija sastoji od jednostavnih, nedjeljivih i neprotežnih točaka od kojih svaka ima silu ustrajnosti, pri čemu se jedna prema drugoj odnose kao središta odbojnih ili privlačnih sila?

(1 bod)

15. Kako se prema Platonu naziva neiskustvena razumska spoznaja kojom se čovjek prisjeća ideja koje je njegova duša motrila prije sjedinjenja s tijelom?

(1 bod)

16. Kako se naziva vrsta izravne spoznaje koja se očituje u neposrednome i predrazumskome uvidu u bit stvari?

(1 bod)

17. Koji je utilitaristički filozof uveo pojam „račun sreće ili ugone” za procjenu ispravnosti moralnih postupaka u ljudskome djelovanju?

(1 bod)

18. Kako se u filozofiji politike nazivaju teorije koje postojanje političke zajednice opravdavaju pristankom ili sporazumom pojedinaca?

(1 bod)

IV. Zadatci produženoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite s nekoliko rečenica, jasno i sažeto, usmjeravajući se na ono što je bitno za zadatak.

Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ovoj ispitnoj knjižici.

Točan odgovor donosi jedan, dva ili tri boda.

19. Ukratko objasnite pojmove „maksime”, „hipotetički imperativ” i „kategorički imperativ” prema filozofiji Immanuela Kanta.

1. „maksime”: _____

_____ (1 bod)

2. „hipotetički imperativ”: _____

_____ (1 bod)

3. „kategorički imperativ”: _____

_____ (1 bod)

20. Ukratko objasnite svrhu države prema Platonu, Thomasu Hobbesu i Johnu Locke.

1. Platon: _____

(1 bod)

2. Thomas Hobbes: _____

(1 bod)

3. John Locke: _____

(1 bod)

Prazna stranica